

Egyetemi munkatársak interkulturális készségeinek fejlesztése

Módszertani segédlet

Készítette Dr. Malota Erzsébet, Corvinus Egyetem

A tréning célja

A különféle nemzeti kultúrák közötti eltérések és hasonlóságok felismerése és tudatosítása. A kulturális sajátosságok megjelenésének és érvényesülésének következményei az interakciók során, a kommunikáció interkulturális vetületeinek megismerése. A résztvevők értelmezni tudják a felmerülő problémákat és kihívásokat melyek munkájuk során a kulturális különbségekből következnek. Készség- és képesség-fejlesztés a külföldi hallgatók magyarországi integrációjának elősegítéséhez, az interkulturális érzékenység, nyitottság és tolerancia fejlesztése.

Javasolt oktatási módszerek

- Fontos, hogy a tréning során az ún. saját élmény módszert használjuk, ugyanis a pszichológiai vonatkozások megtapasztalása saját élményen keresztül sokkal hatékonyabb, mint megbeszélések vagy előadások alapján. A résztvevők saját magukon tapasztalják meg pl. a sztereotipizálás vagy a kulturális sokk „elszenvedését”, majd ezután beszéljük meg a tanulságokat.
- Jó módszer a páros és kiscsoportos feladatok megoldása, majd közös megbeszélése.
- A külföldi hallgatókkal dolgozó munkatársak számára lényeges a Magyarországon tanuló külföldi hallgatók – kutatások során megismert – tapasztalatainak elemzése, értékelése.
- A szimulációs játékok, szituációs feladatok, szerepjátékok, projektív technikák, video-elemzések élvezetessé és hatékonyá teszik a tréninget.

Javasolt feldolgozandó témák

- **a kultúra** fogalma, jellemzői, elemei
- példák az egyes kultúra elemekre
- a kulturális különbségek eltéréseit mérő modellek, kulturális különbségeket elemző feladattípusok
- a kultúrák közötti párbeszéd megvalósulása
- **sztereotípiák**, a sztereotipizálás magyarázatai
- az egyes nemzetekről kialakult sztereotípiák, ezek értelmezése
- az **előítéletes attitűd** és az etnocentrizmus természete, megváltoztathatósága

- az etnocentrizmus pszichológiai alapjai és magyarázatai
- **a kulturális sokk** fogalma, kiváltó okai, szintjei, lehetséges forrásai és tünetei, mértéke
- a kulturális adaptáció fázisai, megküzdési és akkulturációs stratégiák
- **a nálunk tanuló külföldi hallgatók** véleménye Magyarországról, a magyarokról és a magyarországi oktatásról
- külföldi hallgatók pozitív és negatív tapasztalatai
- külföldi hallgatók integrációja a magyar kultúrába
- **verbális és nonverbális kommunikációs** sajátosságok, példák, értelmezések

Javasolt szakirodalom

Malota, E. – Mitev, A. (2013) *Kultúrák találkozása*, Budapest: Alinea Kiadó

Hidasi, J. (2004): *Interkulturális kommunikáció*. Budapest: Scolar

Falkné, Bánó, K. (2008): *Kultúraközi kommunikáció*. Budapest: Perfekt Kiadó

Malota, E. (2011): *Országimázs diákmódrá, avagy mennyire vonzó hazánk a nemzetközi diákság számára?* In: Malota, E., Kelemen, K. (szerk), *Nemzetközi marketing a hazai gyakorlatban*. Harlow, Essex: Pearson Publishing

Malota, E. (2014): *A hazánkban tanuló külföldi cserehallgatók véleménye Magyarországról és magyarországi tanulmányaikról*. Tempus Közalapítvány, Budapest

Berács, J. – Malota, E. (2011): *Megéri hozzánk jönni tanulni? A hazánkban tanuló külföldi diákok véleménye a felsőoktatásról és a velük szembeni attitűdökről*. Educatio, Külföldiek

További javaslatok

- Kiscsoportos (10-15 fő) oktatásban a tréning hatékonyabb.
- A megfelelő helyszín nagyon lényeges (nagy tér a szimulációs játékokhoz, körbeülhető asztalok).
- A tréner interkulturális tapasztalata és érzékenysége fontos az érzékenyebb szituációk, témák kezeléséhez.
- Érdemes legalább 2-3 naposra tervezni a tréninget ahhoz, hogy minden témát részletesen fel tudjunk dolgozni.